

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

10 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Guzun Ion, Covalenco Elena, Catan Liliana și Diaconu Iurie,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Zlotea Angela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2018, în cauza penală în privința lui

Bondarenco Alexei Xxxxxx, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx,
xx.

Termenul de examinare a cauzei:

- prima instanță: 11.05.2016 – 20.01.2017;

- instanța de apel: 10.02.2017 – 13.03.2017;

- instanța de recurs: 23.05.2018 – 10.07.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 20 ianuarie 2017, s-a încetat procesul penal în privința lui Bondarenco Alexei de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 349 alin. (1) și 349 (1¹) Cod penal, în legătură cu aceea că fapta persoanei constituie o contravenție.

Bondarenco Alexei a fost recunoscut vinovat de comiterea contravențiilor prevăzute de art. 336, 353 alin. (2) Cod contravențional și i s-a aplicat o sancțiune:

- în baza art. 336 Cod contravențional - amendă în mărime de 60 unități convenționale;

- în baza art. 353 alin. (2) Cod Contravențional - arest contravențional pe un termen de 15 zile.

În conformitate cu art. 44 alin. (2) Cod contravențional, prin absorbția sancțiunii mai ușoare de sancțiunea mai gravă definitiv i-a fost stabilită o sancțiune sub formă de arest contravențional pe un termen de 15 zile.

Acțiunea civilă înaintată de către Verebcean Alexei împotriva lui Bondarenco Alexei privind încasarea prejudiciului material și moral pricinuit prin infracțiune în sumă de 15000 lei a fost lăsată fără examinare.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Bondarenco Alexei este

învinuit de faptul, că la 29.03.2016, aproximativ la orele 21:00 aflându-se la domiciliul concubinei sale, Muntean Ecaterina, amplasat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, care a apelat după ajutor la organele de poliție, întru a fi stopate acțiunile ilegale ale acestuia îndreptate împotriva sa, în rezultat la ce la fața locului s-au deplasat colaboratorii de poliție al inspectoratului de Poliție Ștefan Vodă, Verebcean Alexei și Irimița Andrei, urmărind scopul sistării activității de serviciu, l-a amenințat verbal cu moartea și cu vătămarea integrității corporale pe angajatul Inspectoratului de Poliție Ștefan Vodă, ȘPOSS al PP s. Ștefănești, locotenent major de poliție, Verebcean Alexei, deteriorându-i hainele. Tot atunci când au fost realizate acțiunile de amenințare cu moartea și cu vătămarea integrității corporale asupra angajatul Inspectoratului de Poliție Ștefan Vodă, ȘPOSS al PP s. Ștefănești, locotenent major de poliție, Verebcean Alexei, cet. Bondarenco Alexei a aplicat față de acesta violență nepericuloasă pentru viață, exprimată prin aplicarea mai multor lovituri cu pumnii în regiunea pieptului părții vătămăte, deteriorându-i hainele.

Astfel, Bondarenco Alexei este învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 349 alin. (1) și 349 alin. (1¹) Cod penal - *amenințarea cu moartea, cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, cu nimicirea bunurilor persoanei cu funcție de răspundere, în scopul sistării activității de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care amenință sau altei persoane, precum și aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea față de persoana cu funcție de răspundere, fie nimicirea bunurilor acestora, în scopul sistării activității lor de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau altei persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul Cernomorcenca Diana, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Bondarenco Alexei să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1) Cod penal, cu numirea pedepsei sub formă de 1 an și 8 luni închisoare, și de art. 349 alin. (1¹) Cod penal cu numirea pedepsei sub formă de 2 ani și 8 luni închisoare. Conform art. 84 Cod penal, prin cumul parțial de pedepse de stabilit pedeapsa definitivă lui Bondarenco Alexei - 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

3.1. În motivarea apelului declarat, acuzarea a considerat că, instanța de judecată a dat o apreciere greșită probelor administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în cadrul cercetării judecătorești, or aceste probe demonstrează incontestabil săvârșirea de către inculpat a infracțiunilor prevăzute de art. 349 alin. (1) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2018, a

fost admis apelul declarat de către procuror, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Bondarenco Alexei Xxxxx a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 349 alin. (1) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa, cu aplicarea prevederilor art. 82 Cod penal:

- în baza art. 349 alin. (1) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an și 6 (șase) luni;

- în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani;

Conform prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumularea parțială a pedepselor numite, lui Bondarenco Alexei Xxxxx, i-a fost numită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare, pe un termen de 3 (trei) ani cu executarea pedepsei în penitenciare de tip semiînchis.

4.1. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că, instanța de fond, la pronunțarea sentinței, eronat a apreciat probele, fără a ține seama de cerințele art. 101 Cod de procedură penală, și în așa mod a ajuns la concluzia greșită de a înceta procesul penal în privința lui Bondarenco Alexei pe art. art. 349 alin. (1) și 349 alin. (1¹) Cod penal din motiv că, fapta săvârșită constituie contravențiile prevăzute de art. art. 336, 353 alin. (2) Cod contravențional.

Instanța de apel analizând și apreciind probele, în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, conform cărora, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor a constatat următoarele:

„Inculpatul Bondarenco Alexei, la 29.03.2016, aproximativ la orele 21:00, aflându-se la domiciliul concubinei sale, Muntean Ecaterina, amplasat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, care a apelat după ajutor la organele de poliție, întru a fi stopate acțiunile ilegale ale acestuia îndreptate împotriva sa, în rezultat la ce la fața locului s-au deplasat colaboratorii de poliție al Inspectoratului de Poliție Ștefan Vodă, Verebcean Alexei și Irimița Andrei, urmărind scopul sistării activității de serviciu, l-a amenințat verbal cu moartea și cu vătămarea integrității corporale pe angajatul Inspectoratului de Poliție Ștefan Vodă, ȘPOSS al PP s. Ștefanești, locotenent major de poliție, Verebcean Alexei, deteriorându-i hainele”.

Astfel, instanța de apel a constatat că, prin acțiunile sale intenționate, inculpatul Bondarenco Alexei a comis infracțiunea prevăzută la art. 349 alin. (1) Cod penal, după următoarele semne calificative: *amenințarea cu moartea, cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, a persoanei cu funcție de răspundere, în scopul sistării activității de serviciu și*

schimbării caracterului ei în interesul celui care amenință.

„Tot atunci când au fost realizate acțiunile de amenințare cu moartea și cu vătămarea integrității corporale asupra angajatul Inspectoratului de Poliție Ștefan Vodă, ȘPOSS al PP s. Ștefanești, locotenent major de poliție, Verebcean Alexei, inculpatul Bondarenco Alexei, a aplicat față de acesta violență nepericuloasă pentru viață, exprimată prin aplicarea mai multor lovituri cu pumnii în regiunea pieptului părții vătămate, cauzându-i dureri fizice și deteriorându-i hainele”.

Instanța de apel a constatat că, prin acțiunile sale intenționate, inculpatul Bondarenco Alexei a comis infracțiunea prevăzută la art. 349 alin. (1¹) Cod penal, după următoarele semne calificative: *aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea față de persoana cu funcție de răspundere, nimicirea bunurilor acestuia, în scopul sistării activității lui de serviciu și schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența și deteriorează bunurile.*

Astfel, necătând la faptul că inculpatul Bondarenco Alexei își recunoaște vina în comiterea infracțiunilor încriminate parțial, vinovăția lui este dovedită prin următoarea sistemă de probe veridice, concludente, pertinente și utile, care coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Verebcean Alexei, declarațiile martorilor Irimița Andrei, Muntean Ecaterina, Muntean Maria și Muntean Andrei.

De asemenea, instanța de apel a considerat că, vina inculpatului Bondarenco Alexei, în comiterea infracțiunilor imputate, prevăzute de art. 349 alin. (1) și 349 alin. (1¹) Cod penal, este pe deplin dovedită și de următoarea sistemă de probe și documente, cum ar fi: procesul-verbal de consemnarea plângerii cet. Verebceanu Alexei; procesul-verbal de ridicare și examinare a obiectului din 30.03.2016; tichetul alcooltestului „Drager” nr. 2795 din 29.03.2016, ora 23:00, conform căruia concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de cet. Bondarenco Alexei, constituia 0,58 mg/l.

Astfel, instanța de apel a considerat că, aceste probe scrise și documentele examinate, coroborează cu declarațiile părții vătămate Verebceanu Alexei, date la urmărirea penală și cu cele date în instanța de fond, a martorilor Irimița Andrei, Muntean Ecaterina, Muntean Maria și Muntean Andrei, cât și cu întreaga sistemă de probe analizată și apreciată mai sus prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care au indicat la aceea că acțiunile inculpatului Bondarenco Alexei au fost incorect recalificate de către instanța de fond de la art. 349 alin. (1) și 349 alin. (1¹) Cod penal, la art. 336, 353 alin. (2) Cod contravențional.

Instanța de fond n-a dat o apreciere juridică corectă probelor analizate mai sus, iar hotărârea instanței de fond vine în contradicție cu probele analizate și apreciate mai sus de către instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și

care demonstrează cu certitudine faptul că anume inculpatul Bondarencu Alexei, l-a amenințat verbal cu moartea și cu vătămarea integrității corporale pe angajatul Inspectoratului de Poliție Ștefan Vodă, ȘPOSS al PP s. Ștefanești, locotenent major de poliție, Verebcean Alexei, deteriorându-i hainele, precum și a aplicat față de acesta violență nepericuloasă pentru viață, exprimată prin aplicarea mai multor lovituri cu pumnii în regiunea pieptului părții vătămate, deteriorându-i hainele.

Instanța de fond a considerat neîntemeiate argumentele acuzatorului de stat și a apreciat critic declarațiile părții vătămate, care au fost administrate în conformitate cu legislația procesual penală în vigoare, au fost date, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în ședința de judecată.

În motivarea sentinței, instanța de fond a indicat că, acțiunile lui Bondarencu Alexei manifestate prin opunerea de rezistență și amenințarea „*că-i va tăia gâtul și-i va da drumul la sânge*” nu pot să fie recunoscute ca o amenințare cu moartea sau cu vătămarea integrității corporale sau sănătății. Inculpatul, în scopul realizării amenințării nu a întreprins careva acțiuni sau fapte, care ar dovedi că, amenințarea ar fi reală și ar putea fi realizată. Fraza menționată supra a fost pronunțată când el se afla culcat la pământ de către polițiști, fiind imobilizat, în stare de ebrietate, exclamată în stare de frustrare și ciudă, fiind în imposibilitatea de a întreprinde careva acțiuni.

Prin urmare instanța nu a dat apreciere cuvenită declarațiilor martorului Muntean Ecaterina, care cu lacrimi în ochi a declarat că, ea i-a comunicat sectoristului ce s-a întâmplat și acesta i-a zis normal inculpatului să iasă afară și să-l urmeze la postul de poliție. La cele zise de sectorist, concubinul nu a reacționat și a început să-l numească cu diferite cuvinte necenzurate, amenințându-l cu răfuială fizică și cu moartea. La un moment dat, concubinul căuta prin antreu să ia vreun cuțit, din câte a înțeles de la el cu scopul ca să se lămurească cu sectoristul, fapt despre care ea l-a atenționat pe colaboratorul de poliție, Verebcean Alexei, după care ultimul forțat l-a scos din casă pe Bondarencu Alexei. Astfel, s-a constatat că inculpatul a întreprins măsuri în vederea realizării amenințărilor sale, dorind să folosească cuțitul, însă nu a reușit pe motiv că, colaboratorul de poliție l-a scos din domiciliu în curtea casei forțat.

Mai mult, partea vătămată în cadrul cercetării judecătorești a confirmat că, amenințarea dată a primit-o ca una reală, deoarece cunoaște despre faptul că acesta anterior a fost judecat pentru comiterea infracțiunilor și se află în stare de recidivă. Tot aici instanța de apel a remarcat și poziția instanței de fond precum că, inculpatul aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, și fiind jos la pământ imobilizat de colaboratorii de poliție, era în stare de afect, motiv din care i-a comunicat părții vătămate că îi va tăia gâtul și-i va da drumul la sânge, nu corespund realității, deoarece,

fraza respectivă a fost exclamată în adresa părții vătămate în timp ce acestuia inculpatul îi aplica lovituri cu pumnii în regiunea pieptului, nefiind imobilizat de colaboratorii de poliție în acel moment, fapt confirmat, atât prin declarațiile părții vătămate, cât și prin declarațiile martorilor Irimița Andrei, Muntean Maria și Muntean Andrei, care erau la fața locului, iar starea de ebrietate nicidecum nu prezintă starea de afect.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a ținut cont în conformitate cu prevederile art. 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care îi agravează ori atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatei, precum și de condițiile de viață ale familiei acesteia, de circumstanțele cauzei, că inculpatul inculpatul a comis infracțiunile în stare de recidivă a considerat necesar de a-i numi pedeapsa lui Bondarenco Alexei, cu aplicarea prevederilor art. 82 Cod penal, pe art. 349 alin. (1) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an și 6 (șase) luni; pe art. 349 alin. (1¹) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, iar conform prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumularea parțială a pedepselor numite, a-i numi pedeapsa definitivă lui Bondarenco Alexei, sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

5. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar avocatul inculpatului Zlotea Angela, care invocând art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 9), 12) și 15) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

Ca motive ale recursului recurentul invocă:

- pentru una și aceeași acuzare, în baza unor și acelorași probe, de către instanțele de fond și de apel au fost pronunțate două soluții diametral opuse: prima instanță - de încetare a procesului penal, instanța de apel - de condamnare;

- instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și declarațiile inculpatului, același dosar, în temeiul căruia procesul penal a fost încetat în primă instanță. Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere, atât a inculpatului, cât și a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți (*hotărârile CțEDO Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72, și Dănila împotriva României din 8 martie*);

- instanța de apel a admis demersul procurorului privind anunțarea inculpatului Bondarenco Alexei în căutare, motivând prin aceea că ultimul se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată.

Astfel, inculpatul Bondarenco Alexei nu s-a eschivat de la urmărirea penală sau

judecată, acesta a fost prezent la primele 4 ședințe de judecată, care au avut loc în instanța de apel și s-au desfășurat mai mult de jumătate de an, ședințe nelucrative din motiv că, acuzatorul a solicitat să fie audiați noi martori precum și partea vătămată dat fiind faptul că în privința lui Bondarenco Alexei a fost încetat procesul penal.

Însă, deși examinarea cauzei penale a fost amânată de nenumărate ori la solicitarea procurorului din considerentul că urmau să fie audiați martorii și partea vătămată, aceștia nu s-au prezentat și nu au dat declarații în instanța de apel, fiind tergiversată inutil examinarea cauzei, iar într-un final, interpretându-se că inculpatul Bondarenco Alexei se eschivează de la judecată;

- asupra situației lui Bondarenco Alexei au aplicabilitate deplină și prevederile art. 8 alin. (3) Cod penal, care stabilește că, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuیتului, învinuitului, inculpatului.

Prima instanță a aplicat corect cadrul legal în vigoare, l-a coroborat efectiv cu starea reală de fapt și a pronunțat just sentința de încetare a procesului penal.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către avocatul inculpatului, Zlotea Angela, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, cu menținerea deciziei recurate din motiv că aceasta este legală și întemeiată.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, pentru considerentele de drept și de fapt expuse în contextul ce urmează.

Rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, constă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Soluția de admitere a recursului declarat, în drept, se întemeiază pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanță, la această etapă a

procedurilor.

Din conținutul recursului deferit judecății se constată că titularul acestuia, întemeindu-și cererea pe temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 9), 12) și 15) Cod de procedură penală, critică decizia instanței de apel prin aceea că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta expus neclar sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii; inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.*

În urma verificării legalității hotărârii atacate, se notează că și-a găsit confirmarea în prezenta speță temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că *„hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”*.

Astfel, prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 20 ianuarie 2017, s-a încetat procesul penal în privința lui Bondarenco Alexei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 349 alin. (1) și (1¹) Cod penal, în legătură cu aceea că fapta persoanei constituie o contravenție.

Instanța de apel, prin decizia sa din 13 martie 2018, a admis apelul declarat de către procuror, a casat sentința și rejudecând cauza a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care *Bondarenco Alexei Xxxxxx* a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 349 alin. (1) și art. 349 alin. (1¹) Cod penal.

Așadar, ținând seama de esența erorilor evidențiate de părți, într-un prim aspect, urmează de menționat că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, adică odată exercitat produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, totodată instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar.

Prin urmare, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (*care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță*), precum și să administreze probe noi, pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Pe lângă cele consemnate, este necesar de a face o precizare substanțială, și anume că, după investirea instanței cu soluționarea în fond a cauzei, părților trebuie să le fie

asigurate toate garanțiile unui proces echitabil, prin urmare dacă apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, acestea sunt valabile și pentru instanța dată.

Totodată, procedura de examinare a apelului, după o hotărâre de încetare a procesului penal pe motiv că fapta inculpatului constituie contravenție, pronunțată de prima instanță, prezintă unele particularități aparte, și anume, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel, precum și fără audierea martorilor acuzării, în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorială, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea unei persoane.

Bazat pe cele ce preced, Colegiul evidențiază că, *mutatis mutandis*, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre prin care constată vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunilor imputate acestora prin rechizitoriu, bazându-se exclusiv pe lucrările primei instanțe, în temeiul cărora s-a dispus încetarea procesului pe motiv că fapta comisă constituie contravenție. Administrarea mijloacelor de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.

De altfel, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, având în vedere că, în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor care prezintă relevanță, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei vizavi de vinovăția persoanelor deferite justiției.

Respectiv, atunci când unei persoane i se reproșează săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat.

Verificând actele cauzei în raport cu criticele recurentului, Colegiul penal constată că acestea sunt întemeiate, iar instanța de apel nu a ținut seama de dispozițiile legale pertinente în acest sens și nu a audiat nemijlocit martorii acuzării a căror declarații influențează în mod direct justa soluționare a acestei cauze.

Colegiul lărgit reține că, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Conform art. 385 alin. (1) pct. 1), 3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume

lege penală este prevăzută ea.

În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 28.03.2017, la cererea procurorului s-a solicitat audierea martorilor părții acuzării (f.d. 175, vol. I).

Ulterior, în cadrul ședințelor de judecată din 23.05.2017 și 20.06.2017 procurorul a solicitat acordarea termenului suplimentar pentru dispunerea aducerii silite a martorilor (f.d. 174-175, 177-178, vol. I).

La 19.09.2017, procurorul a solicitat amânarea ședinței de judecată pentru a dispune aducerea forțată a inculpatului (f.d. 186-187 vol. I).

La ședința din 05.12.2017, procurorul repetat a solicitat amânarea ședinței de judecată din motiv că, fiind verificată frontiera de stat s-a constatat că inculpatul a ieșit din țară la data de 22.11.2017, înaintând în acest sens un demers de anunțare în căutare a inculpatului cu aplicarea față de acesta a măsurii de reprimare sub formă de arest preventiv pe un termen de 30 zile, iar prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din aceeași dată, Bondarenco Al. a fost anunțat în căutare (f.d. 189-190, 193-198, vol. I).

Ulterior, la ședința din 13.03.2018, a fost pusă în discuție examinarea cauzei în lipsa inculpatului și a părții vătămate, iar prin încheierea inclusă în conținutul procesului verbal al ședinței de judecată, a fost dispusă examinarea cauzei în lipsa lor (f.d. 214, vol.I).

În continuare, la cerea procurorului, în conformitate cu prevederile art. 413 alin. (3) Cod de procedură penală, în cadrul aceleiași ședințe s-a dat citire probelor administrare în prima instanță, cu consemnarea faptului dat în procesul-verbal, totodată, pronunțând și dispozitivul deciziei (f.d. 214-215, vol. I).

În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reflectat declarațiile date de partea vătămată Verebcean Al. și martorii acuzării și anume de: Irimița A., Muntean E., Muntean M. și Muntean A., care au fost puse de către prima instanță la baza sentinței de încetare a procesului penal pe motiv că fapta inculpatului constituie contravenție. Adică, având la bază aceleași probe, instanța de apel, din contra, a statuat că acestea confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

Față de cele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel și-a întemeiat, *inter alia*, hotărârea de condamnare pe declarațiile unor martori pe care nu i-a ascultat ea însăși.

Astfel, instanța de apel în hotărârea pronunțată a reținut probe, fără a le verifica în ședință, sub aspectul cercetării nemijlocite, prin audierea părții vătămate, a inculpatului și martorilor în ședința de judecată și consemnării declarațiilor acestora în procesul-verbal, adică în conformitate cu prevederile art. 414 alin. (1), (2) și (6) Cod de procedură penală.

Examinând materialele cauzei penale inclusiv, alegațiile instanței de apel, expuse în decizia sa, Colegiul penal sesizează că aceasta a examinat cauza penală superficial și, în rezultat, a pronunțat o decizie nemotivată, menționând că, „*Colegiul penal consideră că instanța de fond, la pronunțarea sentinței, eronat a apreciat probele, fără a ține seama de cerințele art. 101 Cod de procedură penală, și în așa mod a ajuns la concluzia greșită de a înceta procesul penal în privința lui Bondarenco Alexei pe art. art. 349 alin. (1) și 349 alin. (11) Cod penal din motiv că, fapta săvârșită constituie contravențiile prevăzute de art. art. 336, 353 alin. (2) Cod contravențional*”.

Procedând în asemenea mod, instanța nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 414 și 417 Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare ce s-au soldat cu o hotărâre nemotivată.

În acest sens, Colegiul penal reiterează, că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CțEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85*).

Colegiul subliniază că din moment ce o declarație, fie că este efectuată de un martor sau de către un expert, este susceptibilă să fondeze, substanțial, condamnarea inculpatului, aceasta constituie o mărturie în sprijinul acușării, ceea ce denotă că garanțiile prevăzute de art. 6§1 CțEDO îi sunt aplicabile. Nu se contestă faptul că era de competența instanței de apel să aprecieze probatoriul din dosar, cu toate acestea, Bondarenco Al. a fost declarat vinovat pe baza aceluiași probe care au făcut ca prima instanță să se îndoiască de temeinicia acușării ce i-a fost incriminată prin rechizitoriu și au fost puse la baza încetării procesului pe motiv că fapta acestuia constituie o contravenție.

Din aceste considerente, se poate concluziona că Curtea de Apel nu și-a îndeplinit obligația de a judeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii

de condamnare în privința lui Bondarencu Al. probele decisive care urmează a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, dându-i astfel posibilitatea inculpatului de a se apăra efectiv împotriva acuzației aduse în baza art. 349 alin. (1) și 349 alin. (1¹) Cod penal.

Una din condițiile adoptării unei hotărâri judecătorești legale este respectarea garanțiilor unui proces echitabil, ceea ce, la caz, nu a fost respectat de instanța ierarhic inferioară.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să menționeze și faptul că consideră neîntemeiată aplicarea în prezenta cauză față de inculpatul Bondarencu Al. a prevederilor art. 82 Cod penal, din motiv că ultimul a comis infracțiunile, incriminate prin rechizitoriu, în stare de recidivă.

Astfel, potrivit art. 34 alin. (2) și (3) Cod penal, se consideră *recidivă periculoasă*, dacă persoana anterior condamnată pentru o *infracțiune intenționată gravă* sau *deosebit de gravă* a săvârșit din nou cu intenție o *infracțiune gravă*, *deosebit de gravă* sau *exceptional de gravă*. Recidiva se consideră *deosebit de periculoasă*, dacă persoana anterior condamnată pentru o *infracțiune excepțional de gravă* a săvârșit din nou o *infracțiune gravă*, *deosebit de gravă* sau *excepțional de gravă*.

Prin urmare, Colegiul statuează că, inculpatul Bondarencu Al. anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Ștefan Vodă din 10.09.2014 în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, care prevede o pedeapsă cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de până la 3 ani, iar potrivit art. 16 Cod penal, constituie o infracțiune mai puțin gravă, fapt ce denotă netemeinicia aplicării față de inculpat a prevederilor art. 82 Cod penal, care stipulează că, „*La aplicarea pedepsei pentru recidivă periculoasă și recidivă deosebit de periculoasă de infracțiuni...*”.

Din considerentele menționate, Colegiul lărgit concluzionează că eroarea comisă nu poate fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești, astfel, instanța de apel, judecând cauza dată, a comis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, la care se face referire în recursul declarat, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, deci există temeiul de casare a soluției adoptate de către instanța de apel, care a ignorat prevederile legislației în vigoare la judecarea cauzei.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină

seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate în cauză, să le dea o apreciere corespunzătoare cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Zlotea Angela în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe *Bondarenco Alexei Xxxxx* și dispune rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Publicată integral la *07 august 2018*.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Guzun Ion

Covalenco Elena

Catan Liliana

Diaconu Iurie